

Riktlinjer för intern kontroll i Örebro kommun

PROGRAM

Uttrycker värdegrund och önskvärd utveckling av verksamheten.

POLICY

Uttrycker ett värdegrundsbaserat förhållningssätt och principer för vägledning.

STRATEGI

Konkretiserar ett program eller en policy och utgör en grund för prioritering.

HANDLINGSPLAN

Beskriver konkreta mål och åtgärder.

RIKTLINJER

Säkerställer ett riktigt agerande och en god kvalitet vid handläggning och utförande.

Beslutat av Kommunstyrelsen, den 19 juni 2012, § 134 om uppdrag till
kommundirektören

Fastställd av kommundirektören, den 1 oktober 2014

Dokumentansvarig på politisk nivå: Kommunstyrelsen

Dokumentansvarig på tjänstemannanivå: Kommundirektör

Sammanfattning

Enligt Kommunallagen 6 kap 7 §, 8 kap 1 § och 9 kap 9 § är det Kommunstyrelsen som tillsammans med nämnderna och koncernens bolag har ansvar för att verksamheten i den kommunala organisationen bedrivs utifrån god ekonomisk hushållning samt svarar för den yttersta kontrollen av hur verksamheten bedrivs.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret i Örebro kommun för att se till att det finns en god intern kontroll i kommunen. Nämnderna och de bolag som ingår i kommunkoncernen ansvarar för den interna kontrollen inom respektive uppdragsområde. Örebro kommuns riktlinjer och handbok för intern kontroll utgår från vedertagen kontrollmodell som innebär en strävan mot att den interna kontrollen ska vara en integrerad del i det vardagliga arbetet och en naturlig del av det systematiska förbättringsarbetet i verksamheten.

Nämndernas och bolagens ansvar innebär att utfärda regler och anvisningar för den egna interna kontrollens organisation, utformning och funktion, årligen fastställa tillsynsplan samt följa upp och vidta åtgärder för att säkra ansvaret inom intern kontroll.

Grund för planering och prioritering av internkontrollens omfattning utgörs av en riskbedömning av verksamheten som görs utifrån riskanalyser. Utifrån den samlade riskbedömningen prioriteras tillsynsåtgärder inför kommande budgetår i en tillsynsplan som nämnden ska fastställa. Beslutet ska fattas av respektive nämnd senast december månad året före tillsynsåret.

Senast i december under tillsynsåret ska nämnden behandla den sammanfattande uppföljningen av intern kontroll samt föreslå förbättringsåtgärder i sin tillsynsrapport. Varje nämnd ska sända beslutad tillsynsrapport tillsammans med protokollsutdrag till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen samordnar nämndernas rapporter till stadsrevisionen. Dessutom sammanställs en rapport med bedömning av nämndernas tillsynsarbete inom ansvaret för intern kontroll. I den rapporten görs slutligen en värdering av kommunens samlade system för intern kontroll. Denna rapport behandlas av kommunstyrelsen senast mars året efter granskat verksamhetsår.

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	5
<i>Riktlinjens syfte.....</i>	<i>5</i>
<i>Definition av intern kontroll.....</i>	<i>5</i>
<i>Modell för intern kontroll.....</i>	<i>5</i>
Organisation av intern kontroll	6
<i>Kommunstyrelsen.....</i>	<i>6</i>
<i>Nämnderna.....</i>	<i>6</i>
<i>Förvaltningschefen.....</i>	<i>6</i>
<i>Verksamhetsansvariga</i>	<i>6</i>
<i>Övriga anställda.....</i>	<i>6</i>
<i>Kommunens koncernbolag</i>	<i>6</i>
Styrning och uppföljning av intern kontroll.....	7
Tillsynsplan	7
Tillsynsrapport	7
Nämndernas rapportskyldighet	7
Kommunstyrelsens övergripande skyldigheter - uppsiktsplikt	7
Referenser	8
Litteratur.....	8

Inledning

I kommunallagen anges att kommunens ska ha en god ekonomisk hushållning i verksamheten (KL 8:1) och att kommunens styrelser och nämnder ska ha tillräcklig kontroll över sin verksamhet (KL 6:7). I KL 9:9 framgår också att revisorerna bland annat följer och granskar att nämnderna sköter detta ansvar i tillräcklig grad. Detta innebär att varje nämnd själva ansvarar för att ha en ändamålsenlig styrning så att verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt, att det finns säkra rutiner som förhindrar förlust för kommunen och säkerställer att redovisningen är rättvisande.

Riktlinje för intern kontroll gäller från och med verksamhetsår 2014 och omfattar all verksamhet i kommunens nämnder och i tillämpliga delar för koncernens bolag.

Till denna riktlinje finns tillämpningsanvisningar samlade i ”Bättre koll med intern kontroll - handbok för intern kontroll i Örebro kommun”.

Riktlinjens syfte

Denna riktlinje syftar till att säkerställa att nämnderna och kommunstyrelsen för egen verksamhet samt de kommunala bolagen, upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, d.v.s. nämnderna och bolagen ska med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- En ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Definition av intern kontroll

Med intern kontroll avses systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer/arbetsflöden och rutiner. Dessutom innebär det ett säkerställande av att rutiner och arbetssätt tillämpas på avsett sätt och är effektiva för att uppnå verksamhetens mål/uppdrag. En viktig del i den interna kontrollen är också att ringa in, bedöma och förebygga möjliga risker.

Modell för intern kontroll

Intern kontroll ska ses som ett hjälpmedel och en integrerad del i det vardagliga arbetet med verksamhetens grundläggande processer för att uppnå målen. Intern kontroll ska vara en naturlig del av det systematiska förbättringsarbetet i kommunen.

Viktiga beståndsdelar för en god intern kontroll är:

- kontrollmiljön
- riskanalyser
- kontrollaktiviteter
- information och kommunikation
- tillsyn

Organisation av intern kontroll

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att det finns en god intern kontroll i kommunens verksamheter. I detta ligger ett ansvar för att en organisation kring intern kontroll upprättas inom organisationen samt att denna utvecklas utifrån kommunens styrnings- och kontrollbehov. Ansvaret omfattar också att kommunövergripande regler och anvisningar upprättas.

Nämnderna

Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Nämnden ska besluta om:

- plan för tillsynsområden som är grundad på riskanalys inför kommande verksamhetsår
- lokala anpassningar av regler och anvisningar för den interna kontrollen
- fastställa tillsynsrapport utifrån planerade och genomförda tillsyner under verksamhetsåret samt vidta åtgärder för att upprätthålla god kontroll.

Förvaltningschefen

Inom varje nämnds verksamhetsområde har förvaltningschef eller motsvarande det verkställande ansvaret för att de kungömda reglerna och anvisningarna anpassas i enlighet med lokala förutsättningar så att en god intern kontroll kan upprätthållas. I detta ansvar ligger att vederbörande ska leda arbetet med att planera, åstadkomma och upprätthålla en god intern kontroll. Förvaltningschefen har ansvaret att tillse att det finns en organisation upprättad för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Förvaltningschefen svarar för att minst årligen skriftligt rapportera till nämnden och ge en samlad bedömning om hur den interna kontrollen fungerar samt föreslå planerade åtgärder för kommande år. Allvarigare brott mot den interna kontrollen rapporteras omedelbart till nämnden.

Verksamhetsansvariga

De verksamhetsansvariga cheferna på olika nivåer i organisationen är skyldiga att följa antagna regler och anvisningar om intern kontroll samt att informera övriga anställda om reglerna och anvisningarnas innebörd. Vidare ska de verka för att de arbetsmetoder som används bidrar till en god intern kontroll. Bristar i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till närmast överordnad eller till den som nämnden utsett.

Övriga anställda

Övriga anställda är skyldiga att följa antagna regler och anvisningar i sin arbetsutövning. Bristar i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till närmast överordnad eller till den som nämnden utsett.

Kommunens koncernbolag

Bolagen har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sina respektive verksamhetsområden. Ledningen för kommunens olika bolag inom kommunkoncernen ska följa tillämpliga delar av denna riktlinje i enlighet med det som anges i kommunens bolagspolicy samt i respektive nämnds bolagsordning.

Styrning och uppföljning av intern kontroll

Nämnderna och bolagen har en skyldighet att styra och löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom sitt verksamhetsområde och kommunstyrelsen svarar för den kommunövergripande uppsikten. Nämnderna och bolagen ska som grund för sin styrning genomföra riskbedömningar för sin verksamhet.

Tillsynsplan

Nämnderna och bolagen ska inför varje år enligt tidsplan besluta om en tillsynsplan för uppföljning av den interna kontrollen. Valet av kontrollmoment i tillsynsplanen ska föregås av en dokumenterad analys utifrån väsentlighet och risk.

Beslutad tillsynsplan tillsammans med protokollsutdrag sänds enligt tidsplan till kommunstyrelsen som ansvarar för att rapportering sker till stadsrevisionen.

Tillsynsrapport

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen, ska med utgångspunkt från antagen tillsynsplan, rapporteras till nämnden respektive bolagsledningen i den omfattning som fastställts i planen.

Nämndens respektive bolagsledningens samlade bedömning utifrån kraven på intern kontroll ska redovisas samt de åtgärder som planeras utifrån tillsynsresultaten.

Nämndernas rapportskyldighet

Nämnderna och bolagen ska rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde till kommunstyrelsen enligt tidplan. Beslutad tillsynsrapport och protokollsutdrag sänds till kommunstyrelsen som ansvarar för att rapportering sker till Stadsrevisionen.

Kommunstyrelsens övergripande skyldigheter - uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från nämndernas tillsynsrapporter utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll samt bedöma behov av förbättringar och åtgärder.

Kommunstyrelsen ska hålla sig underrättad om hur den interna kontrollen fungerar i de kommunala bolagen.

Referenser

Litteratur

A.Haglund, J Sturesson, R Svensson (2005).

*Intern kontroll** En del av verksamhets- och ekonomistyrningen

*connectedthinking

Stockholm, Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB, komrev (PwC)

Informationsskrift från SKL (2008) ISBN 978-91-7164-334-6

På den säkra sidan.

Stockholm, Sveriges kommuner och landsting

Informationsskrift från Internrevisorerna, (2007)

COSO - Intern styrning och kontroll – sammanhållet ramverk

Regeringskansliets rättsdatabas, (2014)

Kommunallag (1991:900) SFS2004:93 t o m SFS 2014:573

www.notisium.se/rnp/sls/lag/199110900.htm

Rapport från Stadsrevisionen i Örebro kommun (2014-04-08)

Översiktlig granskning av nämndernas interna kontroll år 2013, revisionsrapport.

Örebro, KPMG AB

Kommunstyrelsens beslut 2012-06-19, §134

Revidering av styrdokument för intern kontroll

Örebro, Christer Willén